

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษายุคหลังโควิด-19 ในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
ADMINISTRATOR'S ROLE IN THE POST COVID-19 ERA BASED
ON OPINIONS OF TEACHERS IN SCHOOLS UNDER THE
BANGKOK SECONDARY EDUCATIONAL

¹พิมพลอย รัตนมาศ และ ²อำนาจ ทองโปร่ง

¹Pimploey Ratanamas and ²Amnuay Thongprong

มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ประเทศไทย

Ramkhamhaeng University, Thailand

¹6414470075@ru.ac.th

Received: March 24, 2023; Revised: April 8, 2023; Accepted: April 20, 2023

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษายุคหลังโควิด-19 ตามการรับรู้ของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต1 2) เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ของข้าราชการครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามวิทยฐานะ ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต1 จำนวน 287 คน โดยการใช้ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างเคร่งครัดและมอร์แกน และวิธีการสุ่มอย่างง่าย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบค่าที การวิเคราะห์การแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการแบบ LSD ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต1 ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ข้าราชการครูที่มีวิทยฐานะต่างกัน มีการรับรู้บทบาทของผู้บริหาร

¹ นักศึกษา, สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

² รองศาสตราจารย์, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สถานศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งภาพรวมและรายด้าน 3) ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการเป็นผู้นำและด้านการประเมินผลติดตามผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน 4) ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดแตกต่างกัน มีการรับรู้บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งภาพรวมและรายด้าน

คำสำคัญ : บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา, ผู้บริหารสถานศึกษา, ยุคหลังโควิด-19

Abstract

The research aimed to study and compare administrator's role in the post Covid-19 era based on opinions of teachers in schools under the Bangkok secondary educational service area office 1 classified by positions, work experiences and school size. The sample group was teachers from schools under the Bangkok secondary educational service area office 1. The sample was the 287 teachers work in secondary schools. The data analyzed through the descriptive statistic, t-test, One-way ANOVA and Least-Significant Different's comparisons method were also employed by the researcher. The research results were found that 1) Teachers' opinions on the administrator's role in the post Covid-19 era in the schools under the Bangkok secondary educational service area office 1 overall and each aspect were performed at a high level. 2) The comparison of teachers' opinions as position were not significant differences. 3) The comparison of teachers' opinions as divided by their working experience were not significant differences except the aspects of Leadership and Evaluation-Monitoring. 4) The comparison of teachers' opinions as divided by size schools were significant differences.

Keywords : Administrator's Role, school administrators, The Post Covid-19 era

บทนำ

เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด-19 อย่างต่อเนื่องทั่วโลกตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2562 ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ทั้งด้านสาธารณสุข เศรษฐกิจ สังคม รวมทั้งด้านการศึกษา ทำให้การพัฒนากำลังคนเพื่อตอบโจทย์แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ต้องหยุดชะงัก เนื่องจากสถานศึกษา

ทุกระดับต้องถูกปิดเพื่อลดช่องทางการแพร่ระบาดเชื้อไวรัส ขณะที่รัฐบาลได้ออกประกาศและมีมาตรการเฝ้าระวังเพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อไวรัส อาทิ ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในพื้นที่ทั่วราชอาณาจักร โดยอาศัยอำนาจตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 กำหนดให้มีการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) ห้ามการใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนและสถาบันการศึกษาทุกประเภท เพื่อจัดการเรียนการสอน การสอบ ฝึกอบรม หรือการทำกิจกรรมใดๆ ที่มีผู้เข้าร่วมเป็นจำนวนมาก เว้นแต่เป็นการดำเนินการสื่อสารแบบทางไกลหรือด้วยวิธีอิเล็กทรอนิกส์ ส่งผลให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องปรับตัวและปรับรูปแบบวิธีจัดการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการจัดการศึกษา ภายใต้สถานการณ์ดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษา รวมทั้งการบริหารงานภายในองค์กร เพื่อให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานได้ภายใต้ข้อจำกัดต่างๆ เช่น การนำนโยบายทางการศึกษาชาติมาปรับประยุกต์ให้เข้ากับสถานการณ์ การระดมทรัพยากรมาลงทุนทางด้านเทคโนโลยี การสื่อสารกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือการพัฒนาบุคลากรให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้ในหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียนยังสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุขตามความมุ่งหมายและหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

ในปี2565 สถานการณ์การระบาดทั่วโลกมีแนวโน้มจำนวนผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรงและอัตราการเสียชีวิตลดลง กระทรวงสาธารณสุขจึงได้ออกประกาศนับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2565 เป็นต้นไป ให้ยกเลิกโควิด-19 จากการเป็นโรคติดต่ออันตราย และกำหนดให้เป็นโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง การคลี่คลายของวิกฤตการณ์นี้ส่งผลให้สถาบันการศึกษาทุกแห่งสามารถดำเนินการจัดการเรียนการสอนได้ตามปกติ แม้จะพบผู้ติดเชื้อภายในสถานศึกษา อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสถานศึกษาจะกลับมาดำเนินงานได้ตามปกติแล้ว แต่ทว่ารูปแบบการใช้ชีวิต รวมทั้งวิถีการทำงานของผู้คนได้เปลี่ยนแปลงไป ที่เรียกว่า “ความปกติใหม่” (New Normal) ประกอบกับปัญหาการศึกษาในยุคหลังโควิด-19 ทำให้ผู้บริหารยังคงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มตามศักยภาพ โดยมีการกิจสำคัญ ทั้งในด้านมาตรการการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส ด้านการปรับแนวทางการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ รวมทั้งด้านการบริหารภาวะวิกฤติ การบริหารแบบใหม่ที่มีผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ และการเตรียมการหลังการยุติการแพร่ระบาด (ยุทธชาติ นาค่อม, 2564) หรือที่เรียกว่า “ยุคหลังโควิด-19” (Post-COVID-19 era)

ในยุคหลังโควิด-19 ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำของสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตน เพื่อที่จะสามารถวางแผนการปฏิบัติงาน ตัดสินใจ ประสานงาน แก้ปัญหารวมทั้งเป็นผู้แทนในการเผยแพร่ข่าวสารต่างๆ แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคหลังโควิด-19 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต1 เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางการบริหาร รวมทั้งนำข้อคิดเห็นต่างๆ มาพัฒนาบทบาททางการบริหารงานสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษายุคหลังโควิด-19 ตามการรับรู้ของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต1
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ของข้าราชการครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามวิทยฐานะ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต1 ปีการศึกษา 2565 จำนวนทั้งหมด 5,040 คน โดยผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 287 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับความคิดเห็นของข้าราชการครูในเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษายุคหลังโควิด-19 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วิทยฐานะ ประสบการณ์การทำงานและขนาดของสถานศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) 2)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการรับรู้ของข้าราชการครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษายุคหลังโควิด-19 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง มาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์และถูกต้องนำไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ โดยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

3.1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

3.2 วิเคราะห์ข้อมูลบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต1 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนความคิดเห็นตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert Scale)

3.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามวิทยฐานะ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) และจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน และขนาดของ

สถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) หากมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะนำค่าเฉลี่ยไปทดสอบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการแบบ LSD (Least - Significant Different)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษายุคหลังโควิด-19 ตามการรับรู้ของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต1 ในภาพรวมและรายด้าน

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษายุคหลังโควิด-19		ระดับการรับรู้ของข้าราชการครู			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1	ด้านการเป็นผู้นำ	4.31	0.59	มาก	2
2	ด้านการประสานความสัมพันธ์	4.19	0.72	มาก	4
3	ด้านการประเมินผลติดตามผล	4.28	0.64	มาก	3
4	ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์	4.36	0.62	มาก	1
รวม		4.40	0.62	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า การรับรู้ของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต1 ที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษายุคหลังโควิด-19 พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) และพิจารณาพบว่ามีความเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.36$) ด้านการเป็นผู้นำ ($\bar{X} = 4.31$) ด้านการประเมินผลติดตามผล ($\bar{X} = 4.28$) และด้านการประสานความสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.19$) ตามลำดับ

2. ผลเปรียบเทียบระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามวิทยฐานะ ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ของข้าราชการครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามวิทยฐานะ

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา	วิทยฐานะ					
	ไม่มีวิทยฐานะ		มีวิทยฐานะ		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการเป็นผู้นำ	4.34	0.62	4.77	0.67	0.99	0.32
2. ด้านการประสานความสัมพันธ์	4.27	0.58	4.10	0.82	2.23	0.26
3. ด้านการประเมินผลติดตามผล	4.35	0.51	4.23	0.74	1.55	0.12
4. ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์	4.41	0.53	4.31	0.69	1.33	0.18
รวม	4.46	0.53	4.35	0.69	1.52	0.13

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่าค่า t ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าข้าราชการครูที่มีวิทยฐานะต่างกัน มีการรับรู้ต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาไม่ต่างกัน

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ของข้าราชการครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา	ประสบการณ์ในการทำงาน							F	p
	น้อยกว่า 5 ปี		5-10 ปี		10 ปี ขึ้นไป				
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
1. ด้านการเป็นผู้นำ	4.59	0.54	4.99	0.69	4.82	0.65	10.55*	0.00	
2. ด้านการประสานความสัมพันธ์	4.13	0.53	4.26	0.72	4.19	0.92	0.85	0.43	
3. ด้านการประเมินผลติดตามผล	4.25	0.58	4.42	0.50	4.19	0.81	3.17*	0.04	
4. ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์	4.29	0.54	4.46	0.58	4.35	0.75	2.06	0.13	
รวม	4.31	0.53	4.53	0.58	4.39	0.75	3.27	0.39	

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีระดับการรับรู้บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการเป็นผู้นำและด้านการประเมินผลติดตามผลพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 จึงเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีการของ LSD พบว่า

- 1) ค่าเฉลี่ยการรับรู้ของข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10ปีสูงกว่าข้าราชการที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปีและ 10 ปีขึ้นไป ส่วนข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 10 ปีขึ้นไปมีการรับรู้สูงกว่าข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี
- 2) ค่าเฉลี่ยการรับรู้ด้านการประเมินผลติดตามผล ของข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี สูงกว่าข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 10 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ของข้าราชการครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

บทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ขนาดโรงเรียน									
	เล็ก		กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ		F	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการเป็นผู้นำ	4.95	0.30	4.65	0.56	4.88	0.66	4.60	0.85	4.81*	.003
2. ด้านการประสานความสัมพันธ์	4.53	0.60	4.07	0.81	4.22	0.57	3.92	0.81	8.83*	.00
3. ด้านการประเมินผลติดตามผล	4.53	0.44	4.19	0.64	4.31	0.70	4.10	0.64	5.65*	.001
4. ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์	4.66	0.47	4.35	0.65	4.35	0.60	4.11	0.64	8.79*	.00
รวม	4.67	0.43	4.31	0.63	4.44	0.60	4.18	0.71	7.42*	0.00

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่าค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่ขนาดต่างกัน มีการรับรู้ต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีการของ LSD พบว่า

- 1) ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กมีการรับรู้ต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมสูงกว่าข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ส่วนข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีการรับรู้สูงกว่าข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาใหญ่พิเศษ
- 2) ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กมีการรับรู้ต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการเป็นผู้นำ สูงกว่าข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดใหญ่พิเศษ ส่วนข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีการรับรู้สูงกว่าข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่พิเศษ
- 3) ค่าเฉลี่ยการรับรู้ด้านการประสานความสัมพันธ์ของข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กมีการรับรู้สูงกว่าข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ ส่วนข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีการรับรู้สูงกว่าข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ

4) ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กมีการรับรู้ต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการประเมินผลติดตามผล สูงกว่าข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ ส่วนข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีการรับรู้สูงกว่าข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ

5) ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กมีการรับรู้ต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สูงกว่าข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ ส่วนข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีการรับรู้สูงกว่าข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ

อภิปรายผล

1. ระดับการรับรู้ของข้าราชการครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคหลังโควิด-19 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต1 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการเป็นผู้นำ ด้านการประสานความสัมพันธ์ ด้านการประเมินผลติดตามผล และด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้อาจเพราะผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตนอยู่ในบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของมินซ์เบิร์ก (Mintzberg) ซึ่งจะมีบทบาทเชิงสัมพันธ์บุคคล บทบาทเชิงสารสนเทศ และบทบาทเชิงตัดสินใจ ซึ่งบทบาทที่มีระดับการรับรู้มากที่สุดคือบทบาทด้านการเป็นผู้นำ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่ง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) ดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องเป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ (ธนิตา คุณประเสริฐ, 2559) ซึ่งสอดคล้องกับบุญถม พรหมลัทธิ (2561) ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 พบว่าความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหาร ในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับพงษ์อิศรา ประหยัดทรัพย์ (2557) ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่อยู่ในระดับมากทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1.1 ด้านการเป็นผู้นำ พบว่าระดับการรับรู้ของข้าราชการครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคหลังโควิด-19 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต1ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่ปฏิบัติภารกิจต่างๆ ในบทบาทผู้บังคับบัญชา มีการกำหนดนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติงานโดยอิงจากนโยบายที่เกี่ยวข้องกับโควิด-19 ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบงานและดำเนินงานต่างๆ ด้วยการใช้อำนาจในการควบคุมทิศทางการทำงานอย่างเหมาะสม รวมทั้งมีคุณธรรมจริยธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากร สอดคล้องกับ มาตรฐานการกำหนด

ตำแหน่งข้าราชการสายผู้บริหารสถานศึกษา (สมศักดิ์ คงเที่ยง และคณะ, 2543) ได้กำหนดลักษณะที่ต้องปฏิบัติและรับผิดชอบในสถานศึกษา คือ ควบคุมดูแล ส่งเสริม ปกครอง กิจกรรมและการปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กำหนดนโยบายและชี้แนวทางปฏิบัติในสถานศึกษา กำหนดกรอบแผนงาน ผู้รับผิดชอบงาน กำกับติดตามให้การทำงานเป็นไปในทิศทางที่กำหนด และประเมินผลการดำเนินงาน

1.2 ด้านการประสานความสัมพันธ์ พบว่าระดับการรับรู้ของข้าราชการครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคหลังโควิด-19 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต1ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับธนกุล พรหมลัทธิ (2561) ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 พบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 40 ด้านนักประสานงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารเป็นผู้ที่ได้ศึกษาข้อมูลจนเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาเป็นอย่างดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเป็นผู้ที่สามารถประสานความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างบุคลากร นักเรียน และผู้ปกครองหรือชุมชน โดยในยุคหลังโควิด-19 บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน อาจมีความเห็นไม่ตรงกันในเรื่องของมาตรการความปลอดภัยในการเปิดสถานศึกษา เนื่องจากยังมีความกังวลเกี่ยวกับสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 รวมทั้งอาจมีความเห็นไม่ตรงกันในเรื่องวิธีการจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลของนักเรียนที่มีปัญหาอันเกิดจากข้อจำกัดทางการเรียนในช่วงที่ปิดสถานศึกษาตั้งแต่ช่วงปี 2563 และปัญหาภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ ทั้งนี้ เมื่อสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 คลี่คลายลง องค์กรภายนอกหรือหน่วยงานต่าง ๆ มีการจัดกิจกรรมและได้เชิญให้ ครู นักเรียน เข้าไปมีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษาอาจพิจารณาสนับสนุนให้ครูและนักเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมกับกิจกรรมได้ตามปกติ อย่างไรก็ตาม แม้ว่ากระทรวงสาธารณสุขได้ออกประกาศให้ยกเลิกโควิด-19 จากการเป็นโรคติดต่ออันตราย และกำหนดให้เป็นโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง แต่ครู นักเรียน และผู้ปกครองส่วนใหญ่ยังมีความกังวล ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงจัดให้มีการเยี่ยมบ้านนักเรียนในรูปแบบที่หลากหลาย ตามวิถีใหม่ (New Normal) เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์

1.3 ด้านการประเมินผลติดตามผล พบว่าระดับการรับรู้ของข้าราชการครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคหลังโควิด-19 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต1ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการติดตามการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษา เนื่องจากสถานศึกษาทุกแห่งต้องมีการรายงานผลการดำเนินงานไปยังสำนักสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต1 ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องศึกษารวบรวมและจัดเก็บข้อมูลที่ใช้ในการดำเนินงานตามโครงการแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อนำไปพัฒนาการดำเนินงานในสถานศึกษา นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังจัดให้มีการประเมินผลโครงการหรือกิจกรรมที่ดำเนินการเสร็จสิ้นและใช้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลโครงการมาพัฒนาการดำเนินงานในอนาคต

ต่อไปให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ที่กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาว่าต้องจัดให้มีการประเมินผลตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ เพื่อรองรับการประเมินภายนอกและสอดคล้องกับชาญชัย อาจินสมาจาร (2550) ที่กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารว่าผู้บริหารมีบทบาทในการประเมินผลเพื่อปรับปรุงงาน และสร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับบริการ

1.4 ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ พบว่าระดับการรับรู้ของข้าราชการครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคหลังโควิด-19 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต1ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการแต่งตั้งบุคลากรที่รับผิดชอบการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนเพื่อเผยแพร่ข่าวสารซึ่งเป็นผลต่อเนื่องมาจากช่วงที่มีการปิดสถานศึกษาเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 โดยสถานศึกษาทุกแห่งจำเป็นต้องมีช่องทางในการประชาสัมพันธ์เพื่อแจ้งข่าวสารแก่ ครู นักเรียนและผู้ปกครอง นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังเป็นผู้ที่มีทักษะทางการสื่อสาร ทั้งการสื่อสารภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา สอดคล้องกับ รสริณู เขยสาคร (2557) ศึกษาเรื่องบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในการบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี พบว่า ทัศนะของผู้บริหารและครูต่อบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในการบริหารโรงเรียน โดยภาพรวมและด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบการรับรู้ของข้าราชการครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคหลังโควิด-19 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต1 จำแนกตามวิทยฐานะ ประสบการณ์ และขนาดสถานศึกษา สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ข้าราชการครูที่มีวิทยฐานะต่างกัน มีระดับการรับรู้บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านไม่ต่างกัน ทั้งนี้อาจเพราะผู้บริหารมีบทบาทในด้านต่าง ๆ อย่างชัดเจน กล่าวคือ มีความเป็นผู้นำ เนื่องจากต้องมีการนำนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดมาดำเนินการภายในสถานศึกษา ดังนั้นข้าราชการครูทั้งที่มีและไม่มีวิทยฐานะก็จะต้องได้รับมอบหมายงานในลักษณะเดียวกัน ทั้งนี้ในช่วงสถานการณ์ยุคหลังโควิด-19 ข้าราชการครูทั้งที่มีและไม่มีวิทยฐานะมีโอกาสที่จะพบปัญหาในการปฏิบัติงานคล้ายคลึงกันเนื่องจากการทำงานในยุคหลังโควิด-19 อาจจะต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ จึงอาจเกิดความขัดแย้งขึ้นได้ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทในด้านการประสานความสัมพันธ์ รวมไปถึงมีการประเมินผลการดำเนินงาน และมีการแจ้งข่าวสารต่าง ๆ ให้กับข้าราชการครูทุกคนได้ทราบ สอดคล้องกับ เสาวลักษณ์ บุญมาก และตรีภูมิณทร์ ตรีตรีศวร (2561) ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า วิทยฐานะที่แตกต่างกันมีระดับการรับรู้บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมไม่ต่างกัน

2.2 ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีระดับการรับรู้บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมไม่ต่างกัน ยกเว้นด้านการเป็นผู้นำและด้านการประเมินผล โดย

ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี มีการรับรู้มากกว่าข้าราชการที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และ 10 ปีขึ้นไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี เป็นกำลังหลักในการรับผิดชอบภาระงานต่างๆ ในสถานศึกษา จึงมีโอกาสดำเนินงานใกล้ชิดกับผู้บริหารสถานศึกษามากกว่า ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเข้าใจในบทบาทของตนเอง มีการให้ความสำคัญถึงบทบาทด้านความเป็นผู้นำและเป็นผู้ประสานงานที่ดี รวมทั้งมีการวัดผลและประเมินผลทุกครั้งหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรม เพื่อนำผลที่ได้มาพัฒนาสถานศึกษา นอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่ให้ความสำคัญกับการสื่อสาร เนื่องจากการสื่อสารที่ดีจะช่วยสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชน ร่วมสร้างความเข้าใจกับบุคลากรในสถานศึกษาด้วย ทำให้ระดับการรับรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรณรัตน์ ดลธนเจริญวัฒน์ (2558) ศึกษาเรื่อง บทบาทการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษากลุ่มที่ 5 คลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความเห็นต่อบทบาทการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ การจัดการศึกษากลุ่มที่ 5 คลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีระดับการรับรู้บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่ขนาดต่างกันจะมีความใกล้ชิดในการทำงานร่วมกับข้าราชการครูแตกต่างกันไป โดยในสถานศึกษาขนาดเล็ก ผู้บริหารสถานศึกษาอาจจะมีการร่วมงานกับข้าราชการครูในสถานศึกษาอย่างใกล้ชิดมากกว่าในสถานศึกษาขนาดใหญ่ เนื่องจากสถานศึกษาขนาดเล็กมีจำนวนข้าราชการครูจำนวนน้อย ดังนั้นข้าราชการครูแต่ละคนจะมีภาระงานมากและมีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์กับผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรง สอดคล้องกับกษพรพรรณ สุทธิหิรัญพงศ์ (2562) ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู และบุคลากรทางการศึกษา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา พบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ที่มีขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา ต่างกันทั้งในภาพรวม และรายด้านทุกด้าน สอดคล้องกับวัชรภรณ์ คงเกิด (2560) ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ พบว่าบทบาทโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในยุคหลังโควิด-19 อย่างชัดเจน โดยเฉพาะนโยบายเกี่ยวกับการแก้ปัญหาภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรควบคุมทิศทางการทำงาน ใช้อำนาจในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสม รวมทั้งควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากรในสถานศึกษา ส่วนในด้านการประสานความสัมพันธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรเรียนรู้เกี่ยวกับการรับมือปัญหาที่อาจเกิดขึ้นระหว่างบุคลากร นักเรียน และชุมชน อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตแบบใหม่ (New Normal) ทำให้การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาต้องมีการเปลี่ยนแปลง จึงอาจพบปัญหาต่างๆ ได้นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรร่วมมือกับชุมชนในการทำกิจกรรมต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการศึกษา รวบรวม และเก็บข้อมูลที่ใช้ในการดำเนินโครงการต่างๆ ของสถานศึกษาในยุคหลังโควิด-19 เพื่อนำไปพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษา ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลโครงการนั้นสามารถนำมาใช้เพื่อพัฒนาการดำเนินงานในอนาคตต่อไปให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ทั้งภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างบุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน โดยควรมีการประชุมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ และเมื่อมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นตัวแทนในการชี้แจงข้อสงสัยต่างๆ อันจะก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีและความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ ในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- กชพรพรรณ สุทธิรัฐพงศ์. (2562). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู และบุคลากรทางการศึกษา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). การปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2550). ทักษะภาวะผู้นำ. กรุงเทพฯ: มัลติมีเดียอินเตอร์เนชั่นแนล.
- ธนินสา คูประเสริฐ. (2559). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงในการประกันคุณภาพภายในตามการรับรู้ของบุคลากรของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนเขตพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- นฤมล พรหมลัทธิ. (2561). บทบาทของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- พงษ์อิศรา ประหยัดทรัพย์. (2557). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาด่านเกวียน.
- พรณรัตน์ ดลธนาเจริญวัฒน์. (2558). บทบาทการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย ส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษากลุ่มที่ 5 อำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- รสริน ชาญชัย. (2557). บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี, 6 (1). น. 87 - 95.
- ยุทธชาติ นาคอ้อม. (2564). การบริหารสถานศึกษา บนฐานความปกติใหม่. สืบค้นเมื่อ 6 มกราคม 2566, จาก <http://journalgrad.ssru.ac.th/index.php/8thconference/article/view/2545>.
- วิชรภรณ์ คงเกิด. (2561). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง และคณะ. (2543). การบริหารงานบุคคลและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เสาวลักษณ์ บุญมาก และตรีภูมิพันธ์ ตรีศรีสุวรรณ. (2564). บทบาทของผู้บริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. การประชุมมหาดไทยวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12. (น. 976-991). หาดใหญ่: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

